І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ТРАВНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 6, 1964 No. 85. VOL. LXXI.

ДЖАНСОН ЗАПОВІДАЄ РІШУЧІ ЗАХОДИ ДЛЯ ПОВНОГО ЗАТРУДНЕННЯ

Вашингтон. — Президент Джансон в понеділок 4-го травня прийняв в Білому Домі 61-го робітничого провідника з їхніми дружинами та гостив їх обідом і під час того закликав світ праці до того, щоб домаганням більших заробітних платень не шкодив економіці країни, яка вже довший час зростає. Президент заявив представникам світу праці, що якщо приватні підприємства за допомогою зменшення податків не зможуть осягнути повного затруднення, тоді уряд мусітиме прийти з іншою допомогою, а саме предложити програму публічних робіт в цій країні. Президент у своїм заклику просив світ праці не домагатися більших заробітків, бо це спричинило б інфляцію, яка зруйнувала б той ріст економіки, що його маємо вже впродовж останніх трьох років. Президент вказав на те, що в Західній Европі, в промислових країнах немає майже безробіття. Такий стан повинен бути і в ЗДА, — казав Джансон, — бо „і ми повинні йти разом з історією". Надійшов час, твердить Президент, коли і світ праці, і уряд та працедавці повинні погодитися в тому, що в нас повинно бути повне затруднення. Президент згадав про ті заходи, які уряд вже зробив в тому напрямку, щоб зменшити число безробітних, збільшуючи число нових варстатів праці. Коли ж це все не вистачить і приватні підприємства не зможуть дати праці всім тим, які на неї чекають, тоді мусить допомогти уряд та започаткувати нові публічні роботи, які дадуть затруднення всім тим, що його не могли дістати в приватних підприємствах. Це вперше Президент обіцяв за допомогою публічних робіт поборювати більше число безробітних в цій країні. Основна сподівається, що зменшення прибуткових податків приведе до того, що число безробітних зменшиться. Нова заява Президента свідчить про те, що він за всяку ціну хотів би зменшити число безробітних так, щоб ця справа перестала бути економічною проблемою країни. Для росту економіки потрібне є і те, щоб не було перегонів між ростом цін на товари та збільшуванням заробітних платень. Президент твердив, що платні повинні збільшуватися вільки на стільки, наскільки пересічно зростає продукція в році. В останніх роках пересічний ріст продукції виносив 3.2%. Економіка не може знести більшого росту заробітних платень, бо це збільшує кошти продукції, яка мусить рахуватися також із закордонними ринками, де мусить з успіхом коккурувати з чужими товарами. — казав Президент. Треба пригадати, що минулого тижня Президент приймав в Білому Домі представників продуцентів, і закликав їх до того, щоб не збільшували цін на товари, бо цим спинювали б ріст економіко.

Труман відзначає 80-річчя з дня народження; працює нормально в бібліотеці свого імени

Індепенденс, Мізурі. — Колишній президент в роках 1944-1952 Гаррі С. Труман в п'ятницю 8-го травня відзначатиме 80-річчя з дня народження, але по його праці зовсім не видко того, що він в такому поважному віці. Він щодня, від понеділка до п'ятниці працює нормально в бібліотеці свого імени, куди він сам їздить автом, поснідавши з пані Труман, споживши бекон із сухарем і каву з молоком. З цілої його поведінки й розмови видно повне здоров'я, фізичне та умове. Відійшовши в січні 1953-го року з Білого Дому, він щодня працює та придержується того самого способу життя. Він не ходить пішки до праці, бо його знайомі затримують на вулиці і він марнував час. В бюрі він вже є о год. 7:30 ранку, на одну годину вчасніше від всіх інших урядовців. Прибуває так точно, що можна б реґулювати годинники, якщо б були присутні вже інші працівники. Він дістає численну пошту. В четвер 30-го квітня треба було відповісти на 50 листів, і він, звичайно, робить це сам. В минулому році бібліотеку відвідало коло 150,000 осіб.

256-ий Відділ УНС в Ривергед відзначив своє 50-річчя

Ривергед, Н.Й. — Місцеве Братство св. Івана Хрестителя, що є 256-им Відділом Українського Народного Союзу, врочисто відзначило 50-річчя свого існування та своєї праці минулої неділі, 3-го травня. З цієї нагоди влаштовано бенкет, в якому взяло участь кругло 150 гостей, в цьому репрезентанти повіту і міста. Започатковано імпрезу співом американського гимну у виконанні пані Марії Лисогір та молитвою, яку провів всч. о. Павло Ґрасков, парох місцевої української католицької церкви св. Івана Хрестителя. Проводив святом і програмою п. Василь Худяк, син першого скарбника Відділу, сл. п. Миколи Худяка. Одинокий із основоположників Відділу, який остався в живих, Михайло Небор, був почесним гостем. Головним промовцем на святі був гол. предсідник УНС п. Йосип Лисогір. Промовляючи українською й англійською мовами, п. Лисогір подав коротку характеристику змагань, праці і розвитку УНСоюзу та його досягнень, заторкуючи й ряд актуальних питань і проблем з життя наших зорганізованих українських спільнот в Америці й Канаді. Врочистість закінчено знову молитвою та співом українського національного чимну. Після бенкету відбулася забава для молоді. Імпрезу влаштували члени Управи Відділу: фінансова секретарка Ольга Недошитко, голова Відділу Степан Бандровський, його заступник Василь Недошитко, скарбник Петро Тиж, його асистент Мирослав Довбуш, заступник секретаря Анна Тиж та члени Контрольної Комісії Євген Бринда, Марія Кулицька і Евелін Бандровська. Було багато усних і письмових привітань, у цьому і від голови Окружного Комітету Відділів УНС в Ню Йорку адв. Івана Флиса. З нагоди ювілею окремою брошуркою надруковано коротку історію Відділу-ювілята.

ЗДА відішлють до Південного В'єтнаму відкликані відтіль частини

Сайґон. — Вільям Банді, асистент державного секретаря для далеко - східніх справ, який недавно був в Південному В'єтнамі разом з секретарем оборони Робертом Мек-Намарою і швидко потім знову з державним секретарем Діном Раском, заявив, що американські керівні кола беруть на увагу можливість відіслання назад до Південного В'єтнаму тих поліційних частин, що їх відкликано відтіль в грудні минулого року. Це стоїть у з'язку із збільшеною терористичною діяльністю комуністів безпосередньо проти американських військовиків та споруд збройних сил. До цих терористичних актів належить динамітовий замах проти транспортного літаконосця „Кард" містоти 9,800 тонн. Цей корабель саме привіз був транспорт гелікоптерів і літаків і мав через день вертатись до ЗДА, як динамітовий вибух зробив у кадовбі корабля трохи нижче плеса глибокої на 80 стіп ріки Сайґону велику діру. Корабель осів на дні ріки, але найближчий приплив і рятункові заходи залоги витягли його знову над поверхню. Всі 73 члени залоги врятувались. Другого дня, коли багато народу придивлялось з берега кораблеві, інший терорист кинув в юрбу бомбу і поранив 8 американських військовиків.

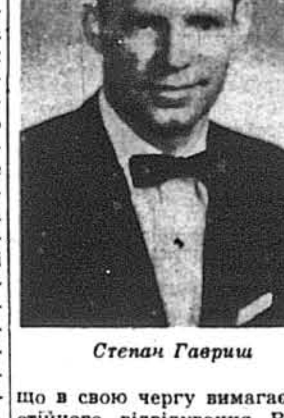
Ніксон про зменшення престижу ЗДА в Азії

Балтимор, Мериленд. — Колишній віце - президент Ричард М. Ніксон, промовляючи до 1 200 студентів університету ім. Джана Гопкінса, заявив, що значно зменшилися повага і довір'я до Америки в країнах Азії після другої світової війни. Ніксон недавно вернувся з поїздки по країнах південно - східньої Азії. Він казав, що підтримка ЗДА так званої невтральної політики в Ляосі значно причинилася до зменшення поваги і довір'я до ЗДА. На думку Ніксона ще одна невдача американської політики в тому районі приведе до того, що вся південно-східня Азія впаде в руки комуністам. Так званий „невтралізм" не є засобом до того, щоб охороняти Азію проти атак комунізму, казав Ніксон, тому ЗДА повинні допомогти Південному В'єтнамові зліквідувати комунізм в Північному В'єтнамі. Ніксон сказав, що не можна вже тепер твердити, що Джансон переможе кожного республіканця восени цього року. Коли б президент Айзенгавер був більше говорив про те, що він зробив для поборюваня убогости, то тепер в Білому Домі урядував би, він, Ніксон, а не Джансон. Ніксон не хотів виявити, кого він вважає за найкращого республіканського кандидата на президента. Він згадав, що є 33 республіканські сенатори і 16 губернаторів і один правник без публічного становища — Гаролд Стассен, — який „логічно беручи повинен бути кандидатом". Ці слова викликали сміх серед студентів.

Д-р Іван Подригуля — вдруге головою УЛТ-Огайо

Клівленд, Огайо. — (зрв) Дев'яті Загальні Збори Українського Лікарського Товариства в Огайо відбулись у неділю, 26-го квітня ц. р., у Бреквил коло Клівленду в присутності 25-х дійсних членів. Проводила ними Президія у складі: д-р Теодор Решетило (голова), д-р Мирослав Комарянський та д-р Мирослав Сагайдак. У Зборах взяв участь представник Централі УЛТПА, д-р Богдан Олесницький з Нюарку, який виголосив коротку доповідь про завдання українських лікарів Америки під кутом плекання ідеалу українського лікаря - громадянина. Після ділових звітів і дискусій він зложив від імени Головної Управи УЛТПА ґратуляції і признання для УЛТ — Огайо, яке зберігає дальше здобуте звання чільного українського лікарського осередку в мережі УЛТ-ва Північної Америки. Після дворічної каденції, згідно з окремою постановою Загальних Зборів, переобрано стару Управу Т-ва в складі: д-р Іван Подригуля — голова, д-р Микола Дейчаківський — секретар, д-р Ярослав Кривяк — скарбник, та д-р Зенон Витвицький — пресовий референт. Заступником голови і головою-електом обрано д-ра Миколу Грушкевича. Паралельно відбулись Річні Сходини Ділового Комітету Пань при УЛТ — Огайо. Цей Комітет очолили в черговому діловому періоді такі дружини лікарів: Ірина Винницька — голова, Ірина Подригуля — заступник, Таня Осадца — секретар, Тамара Орловська — скарбник, і Марта Олесницька — вільний член. Сходини вирішили влаштувати низку мистецьких вечорів у виконанні дітей наших лікарів.

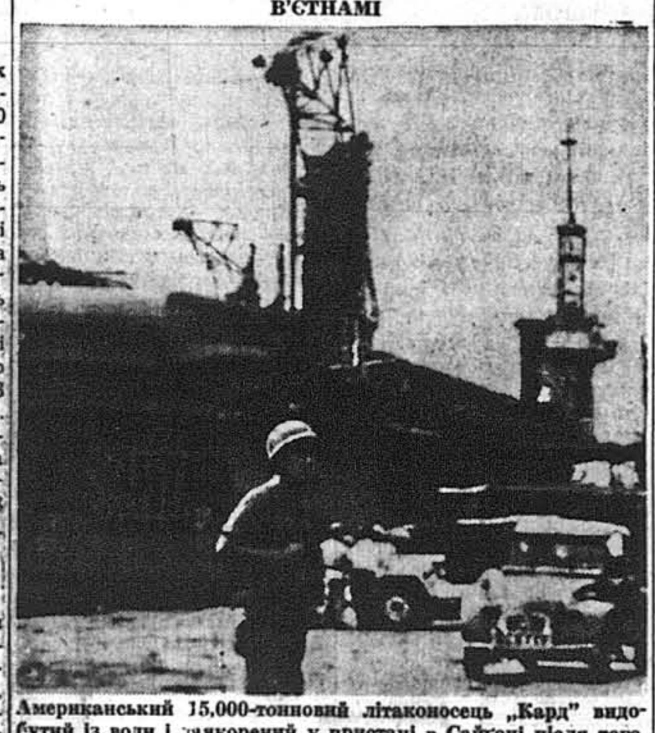
Степан Гавриш прийняв пост обласного організатора УНСоюзу на східні стейти ЗДА

Степан Гавриш

Джерзі Сити. — Екзекутива УНСоюзу назначила голову союзової округи у Філядельфії та секретаря одного з місцевих Відділів УНСоюзу, п. Степана Гавриша, обласним організатором та люстратором Відділів УНСоюзу на східні стейти ЗДА. Степан Гавриш є уродженцем Дрогобиччини. Він виїхав з України в 1949 році і прибув до Америки в 1952 році, де негайно включився в союзове життя, ставши членом, а згодом контролером, касиром, а врешті з 1958 року секретарем 88-го Відділу. В Україні був кооператором та адміністратором державного шпиталю. Був в'язнем большевицьких турем. Закінчивши середню освіту, він студіював економічні науки. Степан Гавриш є успішним організатором нових членів і від заснування Клюбу Заслужених Союзовців є постійним його членом. Два останні роки він сповняє відповідальний пост голови Окружного Комітету великої філядельфійської округи, яка гуртує 35 Відділів, що мають разом понад 6,500 членів. До обов'язків обласного організатора належать заходи для розбудови УНСоюзу на терені його области, що в свою чергу вимагає постійного відвідування Відділів у своєму терені, закладання нових Відділів, активізація і допомога відділовим секретарям та місцевим організаторам, підшукування нових організаторів та союзових діячів і виконування інших доручень. Особисті прикмети С. Гавриша та його досвід в союзовій праці кажуть сподіватися значної розбудови УНСоюзу та оживлення його праці на Сході ЗДА.

КОМУНІСТИЧНИЙ ТЕРОРИЗМ В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Американський 15,000-тонновий літаконосець „Кард" видобутий із води і заякорений у пристані в Сайґоні після того, як він затонув внаслідок спричиненої комуністичними терористами експльозії. Під час переїзду американського амбасадора Ладжа для оглядин цього корабля ці ж терористи кинули ґранату і поранили вісім американських вояків.

У Празі і Софії відбулись демонстрації проти режиму. — Хрущов знову погрожує

Відень. — Першотравневі святкування комуністів не всюди перейшли гладко і не продемонстрували комуністичної сили. Ось так у столиці ЧСР Празі тисячі студентів, обурені розгинанням зібрання молоді й інтелектуалістів, присвяченого читанню віршів, уладили антикомуністичну демонстрацію, в якій тисячі молоді кричали „Жадаємо свободи", „Геть з Ґестапо". Були сутички з поліцією, яка все ж вминала гострого зудару. Зате у зв'язку з тією демонстрацією арештовано близько 70 осіб. Знову ж в столиці Болгарії Софії прийшло до демонстрації проти комуністичного режиму в перший день Великодня за старим стилем, у минулу неділю, коли комуністична поліція замкнула головний тамошній собор на центральній площі міста. Цей брутальний антирелігійний виступ поліції був попереджений зорганізованою поліцією атеїстичною демонстрацією підлітків та хуліганських елементів. — У Москві на 1-травневій параді показано вперше протилетунські ракети. На вечірньому бенкеті Хрущов знову говорив про свою солідарність з Кубою і її вимогою, щоб ЗДА припинили розвідчі лети над Кубою, при чому Хрущов погрожував, що ці лети можуть довести до нової гострої кризи. Хрущов рішуче заперечив, наче б між ним і покійним президентом Кеннеді була умова, за якою ЗДА можуть переводити такі лети. На Червоній площі і на кремлінському бенкеті біля Хрущова стояв альжирський президент Ахмед Бен Белла. Совєтську важку зброю показали теж на 1-травневих маніфестаціях у Беоґраді і Югославії і в Занзібарі біля східнього узбережжя Африки. У Токіо прийшло до сутички між комуністами і поліцією. В Якарті, Індонезія, президент Сукарно використав 1-травневий похід для нових погроз, що він „знищить" Маляйзію.

● **У Південному В'єтнамі** комуністичні партизани острілялли з засідки валку трьох вантажних авт, якими їхало під військовою охороною 40 жінок і дітей. Від густої стрілянини згинуло 6 жінок і 5 дітей, а 21 жінок були ранені. Партизанів все ж відперто, при чому відзначилися два американські вояки, які були в конвої.

УСК і „Чорноморська Січ" перемогли, „Тризуб" зремісував у Бостоні

Футбольна дружина УСК-у Ню Йорк виграла минулої неділі, 3-го травня, вислідом 2:1 мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу з італійською одинадцяткою „Джуліяна". Цією перемогою УСК розправився з одним із трьох суперників на лаври першуна „Великої Десятки" і тепер держиться на першому місці з рахунком точок 22:8. В показнику за УСК-ом стоять: „Готче" з точками 19:9, „Джуліяна" — 18:10 і Грецько - Американський С.К. — 17:9. Перед УСК-ом ще три зустрічі до кінця сезону, а саме з „Гунґарією", С.К. Ню Йорк і С.К. Елізабет. у важкій зустрічі з „Джуліяною" ворота для УСК-у здобув у першій половині Клівецка з подачі Фіґереда та В. Шмотолоха в другій половині. „Джуліяна" скоротила вислід на п'ять хвилин перед кінцем зі стрілу Маєра, який використав вибіг воротаря і перекинув через нього м'яч до воріт УСК-у.

„Тризуб" з Філядельфії відбув рішальні змагання з Італійським С.К. в Бостоні і нерішеною 1:1 на грищі сильного суперника на чемпіонат Американської Футбольної Ліґи скріпив свої шанси на здобуття першого місця. Перед „Тризубом" ще тільки одні змагання за мистецтво ліґи: відплатні змагання з цим же бостонським клюбом у Філядельфії. Перемога у Філядельфії дала б „Тризубові" першість Ліґи та право на двоє змагань за мистецтво східнього побережжя ЗДА з першуном Н.А.Ф. Союзу, яким має нагоду стати УСК Ню Йорк. В минулонедільних змаганнях у Бостоні одинокі ворота для „Тризуба" стрілив В. Чижович з карного за сильний фавль на Ферейрі, який після цього вже не міг грати до кінця змагань. На 70-ій хвилині суддя виключив з гри змагуна „Тризуба" Санчеза, а п'ять хвилин пізніше бостонці здобули вирівняння. Понад 3,000 глядачів цих завзятих змагань за точки були свідками привітання „Тризуба" квітами від місцевого осередку СУМА.

„Чорноморська Січ" з Нюарку виборола перемогу 2:1 у мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи з „Юрик Тракерс" у Філядельфії. Здобутими двома точками в останній ліґовій грі „Чорноморська Січ" закінчила успішний сезон на третьому місці і цим самим здобула право на вхід до найвищої кляси Футболу на Сході „Великої Дванадцятки Східньої Конференції", в якій гратимуть теж „Тризуб" з Філядельфії і УСК Ню Йорк. Змагання у Філядельфії пройшли під знаком переваги „Чорноморської Січі", яка однак здобулась лише на двоє воріт зі стрілів Спайча на 20-ій хвилині та Ґомеза на 65-ій хвилині. „Юрик" здобули ворота в 60-ій хвилині.

СССР ВИМАГАЄ ВИЗНАННЯ ЙОГО, ЯК ВЕЛИКОДЕРЖАВИ АЗІЇ

Москва. — У великій заяві на 2,000 слів, розісланій до всіх азійських і африканських держав, надрукованій в „Ізвєстіях" з понеділка 4 ц. м. та переданій ще через ТАСС-а, Совєтський Союз повів нову гостру полемічну атаку проти Комуністичного Китаю, цим разом щодо свого, оспорюваного китайськими комуністами, характеру, як азійської великодержави. Формально це була відповідь на становище Комуністичного Китаю, що його Китай зайняв у справі участи Совєтського Союзу в конференції азійських і африканських держав, яка відбудеться в Бандунґу в Індонезії в березні наступного року. Комуно - китайський міністер закордонних справ і віцепрем'єр маршал Чен І спротивився участі Совєтського Союзу в тій конференції, заявивши, що Совєтський Союз не є ані азійською ані африканською державою. „Маршал Чен — кажеться в отій останній совєтській заяві — свариться з географією. Кожна освічена людина знає, що Совєтський Союз є не тільки найбільшою европейською, але й азійською великодержавою. Совєтський Союз займає коло 40 відс. азійської території. Азійська частина Совєтського Союзу є майже двічі така велика як Китай..." Водночас совєтська заява знову оскаржила китайських комуністів, що вони „расисти", при чому порівняла їх з німецькими нацистами. Китайські комуністи — пригадують большевики — твердять, що люди різного кольору скіри одні одних не розуміють. Китайці намагають „здвигнути мур між білими, жовтими і чорними людьми".

Вся ця совєтська полеміка має за праджерело — коментують західні газети — рішення протидіяти комуно - китайським намаганням поменшити совєтські впливи на азійському та африканському теренах. З цією ціллю большевики з такими парадами приймали у Москві альжирського президента Ахмеда Бен Беллу і тому теж Хрущов рішив „особисто" бути приявним на відкритті Асванської греблі в Єгипті після закінчення совєтськими техніками першої стадії тієї греблі. Не є теж виключене, що Хрущов під кінець року поїде до деяких африканських країн. Китайські комуністи мають підтримку збоку кількох азійських комуністичних партій, головно індонезійської, північно - корейської і північнов'єтнамської, стараються не допустити Совєтського Союзу до згаданої Бандунґської конференції. Вони не перечать, що Совєти займають велику територію в Азії, але твердять — згідно з правдою — що ті азійські землі царська Росія загарбала продиктованими нею різними договорами, які є несправедливі і насправді встановили Росію в Азії, як окупантську державу. Якщо китайські комуністи добалакаються в тій полеміці до того, що називатимуть Совєтський Союз просто державою колоніяльною, то спір між СССР і Комуністичним Китаєм ще більше загостриться.

З Москви видалено представника „Тайму"

Москва. — Совєтські власті закрили в минулий понеділок 4-го травня ц.р. московське бюро відомого американського журналу „Тайм" ("Time") і наказали його кореспондентові виїхати з СССР „впродовж кількох днів". Голова пресового відділу совєтського міністерства закордонних справ Леонід Зам'ятін викликав до себе кореспондента того журналу Ізраеля Шенкера і закинув йому надрукування в тому журналі з 24 квітня ц.р. „злобної антисовєтської статті, в якій очорнюється Совєтський Союз". Совєтські власті були тим більше обурені, що заголовну сторінку того числа "Time" займав портрет Леніна. Зам'ятін заявив американському журналістові, що "Time" намагається „затруїти атмосферу" та „розпалити наново холодну війну між СССР і Америкою". Він пригадав, що тому два місяці він перестерігав представника „Тайму", коли появилась була стаття про совєтського „президента" Леоніда Брежнєва, яка також не сподобалась большевикам. Річард Клерман, шеф відділу новин в "Time", вислав каблеграму Хрущову з просьбою перевірити рішення щодо видалення представника "Time" з Москви. Клерман заявив готовість полетіти до Москви і переговорити цю справу з совєтськими властями. Він пригадав Хрущову, що у розмові з ним в листопаді минулого року вони погодилися щодо потреби „обміну ідеями".

У Відні померла композиторка Лянґ-Піґуляк

Відень. — Дня 30-го квітня 1964 р. померла тут на 78-му році життя, по довшій недузі, українська композиторка бл. п. Наталія з Піґуляків Лянґ. Народилася в Чернівцях і там одержала загальну і музичну освіту, а потім музичну освіту продовжувала у Відні, в Музичній Академії, у професорів Людвіґа (кляса фортепіяну), Екгарда і Шевчіка (кляса скрипки). Після закінчення студій вела Музичну Школу у Чернівцях, з якої вийшло багато відомих наших співаків і музик. Композиторка була у своєму часі відома на Буковині, в Галичині та Австрії із своїх концертових турне, на яких запрезентувала себе як високої кляси піяністка і скрипачка. Менше відома вона була у нас як композиторка. Вона скомпонувала музику до слів Монастирського „Ой Дністре мій, Дністре...", яка завжди була популярною в Західній Україні, але в рукописі залишилися по ній інші музичні твори, як „Гуцульська Рапсодія", „Літа молодії", „Один день з козацького життя", „Святочна увертюра у пам'ять великих" і багато інших. Всі ці твори ждуть видавця.

В АМЕРИЦІ

● **В Католицькому Шематизмі** подане є число католиків в цій країні: в цьому році воно становить 44,874,000. Протестантів є 64,930,000, жидів — 5,500,000. В найбільшому темпі зростає католицьке населення — 2.3 відсотка; протестантське населення збільшується на 0.8 відсотка, а жидівське — 1.6 відсотка.

● **Пані Джан Ф Кеннеді** відвідала зі своєю донею Керолайн Світову Виставку в Ню Йорку і заявила, що вона відвідає її ще кілька разів, щоб хоч поверховно оглянути те, що є найважливіше. З нею була сестра покійного президента пані Стівен І. Смит з двома синами. Їх опроваджував по Виставці голова Виконного Комітету Виставки Томас Дж. Діґен.

У СВІТІ

● **Східньо-німецькі комуністи** звільнили з в'язниці 39-річного американця Джана Фредеріка Лоба, якого в червні 1962 року засудили були на тайному суді на 30 місяців за допомогу східнім німцям у втечі на захід. В Східній Німеччині в'язнять ще тільки доного американця, 24-річного студента Роберта Джекобса, засудженого в грудні мин. року за побиття поліциста на 18 місяців в'язниці.

● **У Франкфурті** у Західній Німеччині на розправі проти сторожів кацету в Освєнцімі під час переслухання свідка д-ра Чеслава Гловацького, колишнього польського в'язня того кацету, предсідник звернув йому увагу, щоб він не називав підсудних вбивниками, бо вони ще не засуджені. Свідок відповів: „Як хочете, — але я бачив, як вони вбивали людей і для мене вони є вбивниками".

● **Йорданський король Гуссейн**, перевівши 17 днів у ЗДА, де мав нараду у Білому Домі та відкрив йорданський павільйон на Світовій Виставці у Ню Йорку, перевів 4 дні у Лондоні у „приватному" характері. Відтіль виїхав до Парижу — у поворотній дорозі до Йорданії.

● **В четвер 30 квітня ц.р. Папа Павло VI** звернувся в Апостольському Листі до кардиналів, патріярхів, архиєпископів і єпископів із закликом переводити молитви за єдність християнського світу. Папа згадав у тому своєму Листі, що у вересні цього року всі єрархи з'їдуться знову до Риму на відновлений Вселенський Собор.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

На передвиборчому фронті

Парафразуючи заголовок відомої повісти Еріка Ремарка про першу світову війну „На заході — без змін". можна так само сказати, що й на американському передвиборчому фронті „без змін". Себто: по республіканському боці продовжується стан „досконалої непевности" щодо кандидатур, як і щодо шансів на перемогу. По демократичному боці не існує проблеми президентського кандидата, бо буде ним Линдон Б. Джансон, зате є прерізні комбінації на тему особи віце-президента.

На республіканському передвиборчому фронті склалась дуже дивна й подекуди навіть парадоксальна ситуація. Низові ряди республіканців очевидячки найприхильніщі до кандидатури колишнього сенатора, колишнього амбасадора ЗДА в Об'єднаних Націях та кандидата на віце - президента у виборах 1960-го року, Генрі Кебота Ладжа. Ця прихильність республіканських низів виявилася у перемогах Ладжа в правиборах у Ню Гемпширі і Мессачузетсі та в Пенсилвенії, де він зібрав на себе 80 000 голосів, дармащо офіційно не кандидує, нема його взагалі в Америці, а його приятелі не розпоряджають поважними фондами і майже не ведуть за нього агітації. Генрі Кебот Ладж є амбасадором в Південному В'єтнамі, і це дуже не подобається республіканцям, бо, граючи одну з найголовніших роль в американській політиці у відношенні до В'єтнаму, він тим самим спутує руки своїй партії, яка не може атакувати Уряд президента Джансона за невдачі тамошньої політики. Мало того: Ладж буцімто заявив своїм приятелям, що не залишить амбасадорського становища у Південному В'єтнамі і не повернеться до З'єднаних Держав навіть якби виграв 15-го травня правибори в Ореґоні, а може зробити це щойно в червні, коли буде певний, що має дійсно поважні шанси дістати від Республіканської партії в липні цього року номінацію на президентського кандидата. Однак, всупереч підтримці, що її Ладж має від широкої республіканської громадськости, не підтримує його партійна верхівка, з якою він зайшов у конфлікт ще в 1960-му році, не слухаючи її вказівок і ведучи на власну руку виборчу кампанію. Партійні апаратники закидають йому чимало вини в тому, що Республіканська партія програла вибори в 1960 році, м. ін. внаслідок заяви Ладжа, що, ставши президентом, він прийме до свого уряду одного негра; це відштовхнуло від списка Ніксона - Ладжа величезну більшість виборців з південних стейтів.

Наскільки партійна верхівка неприхильна до кандидатури Ладжа, видно з того, що вона замовила для головної кватири Ладжа в Сан Франсіско під час виборчої конвенції найменше кімнат, як їх матиме кожний інший потенціяльний кандидат. З двох первісних найповажніших кадидатів — нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер втратив усі шанси, зате сенатор Беррі Голдвотер, хоч не має довір'я низових партійних рядів, що їх відштовхнув своїми необережними радикальними заявами, все ж розпоряджає найбільшим числом конвенційних кандидатів. Коли ж він і не матиме шансів на номінацію, то матиме величезний вплив на конвенції, бо своїми голосами зможе заблькувати вибір немилого йому кандидата, себто, наприклад, надто для нього „ліберального" Ладжа. Він уже радше волів би — Ніксона.

Як згадано, для демократів існує тільки питання кандидатури віце - президента. Тут чуємо прізвища: сенатора Гюберта Гомфрі, генерального прокуратора Роберта Кеннеді, амбасадора в ОН Адлея Стівенсона. Покищо довкола кожного з них іде закулісова гра.

Культ особи Хрущова

Совєтська преса і пропаганда розтрублюють по всьому світі, що в СССР і в інших комуністичних країнах остаточно покінчено з явищами такого чи іншого культу особи, що „порушення соціялістичної законности", як мали вони місце за Сталіна, вже не повторяться ніколи, що в СССР запанувала справжня . . . демократія.

Проте, як показує вся історія російської імперії, московське суспільство без культу особи обійтися не може. Починаючи ще від „великих московських князів", культ кожного з них був насаджуваний то терором, то почестями, то княжим чи царським „жалуванням". Процвітав буйно культ особи і за Івана Грізного, що десятками й сотками вимордовував московських бояр і всіх тих, що траплялися йому під руку, не виключаючи членів власної родини. Імена знищених він дбайливо заводив у ведені ним же на власну славу пом'яники. Встановлювали культ особи і наслідники Івана Грізного, не виключаючи Петра І, Катерини II, Миколи Першого і Другого. Та й хитрий і жорстокий Ленін був не від того, щоб здвигнути навколо себе культ „непомильного вождя", „щирого друга", „батька робочого люду. Про Сталіна ж, що довів культ особи до вершин здеґенерованої потворности, говорити не доводиться. Вистачить прочитати те, що про цього „батька", про це „сонце народів" пишуть і говорять в Совєтському Союзі.

Не відбіг від своїх попередників щодо цього й теперішній совєтський диктатор — Нікіта Сергієвич Хрущов. За одне десятиліття, що минуло від часу смерти Сталіна, він встиг розгорнути навколо себе такий культ особи, що подекуди перегнав і самого свого вчителя. Не висуваючись надто на перше місце в партійній ієрархії і дозволяючи подавати себе інколи за абетковим порядком в довгій черзі членів Президії ЦК, Хрущов вимагає особливої уваги до себе на всякого роду парадах, з'їздах і пленумах. Ім'я його згадується завжди у висловах подяки чи вітання перед назвою самої таки компартії і перед її центральними органами. На кожному з комуністичних збіговищ промовці переганяються у прославлюванні глибокої мудрости Хрущова і його „піклування" партією й „совєтським народом".

Вершин підлабузництва і холуйства, виявлюваного у відношенні до Хрущова, досягли совєтські газети й інші засоби пропаґанди в половині квітня цього року у зв'язку із 70-річчям з дня народження совєтського диктатора. Цій „ґрандіозній" події присвячено не тільки числа газет, виданих з датою 17-го квітня, але й усі числа газет, що вийшли за кілька днів до тієї дати і після неї. Ім'я Хрущова повторювалося тисячі разів, треба чи не треба, в статтях, промовах, привітаннях, листах, телеграмах. З особливою ретельністю подвизалися з цього приводу партії й преса совєтських республік, між ними й УССР. Не можна без почуття огиди оглядати широких шпальт київських газет з ідеалізованими та ретушованими портретами Хрущова на першому місці, на яких обов'язково він з кимось обнімається, з кимось цілується, бере участь в подіях, до яких не мав ніякого відношення. Не залишилися позаду у ґльорифікуванні Хрущова й ті підсовєтські українські поети, що мають уже „набиту руку" на цілком ідентичних віршах на пошану Сталіна. Всі й на один лад розспівалися про „керманича і друга", „вчителя й вождя", „нашого ж таки земляка", славлячи його „рідний голос", „народну любов" до нього і т. д.

Історія справді таки повторюється.

Іван Кедрин

ХВИЛЬОВИЗМ — РЕВІЗІОНІЗМ — НОВАТОРСТВО

(III)

Є ще третя причина, чому в нинішньому часі постав в українській громадській думці жалюгідний заколот. Цією причиною є новаторські ідеї і гін сліпо сприймати їх. Кожна нова ідея має притягальну силу самою своєю новизною, самою своєю розбіжністю з дотеперішніми формулами. Завдяки цьому гонові до чогось нового американський співак Елвіс Прістлі здобув мільйоновий масток, хоч не має ні голосу, ні акторського таланту, — завдяки цьому гонові зродилося явище „бітників", завдяки цьому світовий розголос здобули ревельєрси „Бітлеси", що їх найбільшою цінністю є розчіхрані зачіски та одяги.

Коли поважний і для української культури заслужений професор виступає з теорією, згідно з якою треба не тільки виправдувати, але й приспішувати процес асиміляції з „вищою західньою культурою", то хоч така теорія й викликає реакцію та заперечення, все ж вона здобуває і деякий безкритичний послух чи хоча б — збаламучення і дезорієнтацію. Коли, так само, видатний мистець проповідує теорію, згідно з якою користування українськими народними мотивами в мистецтві (літературі) обнижує вартість творчости, то хоч це сутня нісенітниця — вона викликає у декого з молоді признання за відвагу проповідувати непопулярну ідею! До таких сенсаційних новин можна зарахувати й заяву в одному українському тижневику в Америці, підписану ініціялами відомого й поважного українського громадянина - професіонала, в якій він палко поручав співпрацю з комуністами в Комітеті Будови Пам'ятника Шевченкові, прийняття нібито американськими комуністами запропонованих $50 000 на пам'ятник та запрошення їх представника до названого Комітету. Це настільки неповажне становище, що годі зарахувати його навіть до типу „співіснувальних" вихилясів, які сприяють породженню нерадянофільства. Це просто — як і згадані вище часописні виступи — такий жест, який нібито має свідчити про незалежність і оригінальність думки даного автора, а насправді — сіє розгардіяш в українській громаді і зводить на манівці головно українську молодь. Молоді люди, вимагаючи відчинити вікна для нових ідей, забувають інколи, що через відчинене вікно може напливати не лишее свіже, але й гниле повітря.

Дальшим чинником, що в наші дні вносить баламутство, є мода на оригінальність у звітуванні своїх вражень з поїздки в Україну. Поминаємо тих американсько-українських туристів, які не переживали ані могутнього здвигу українства в роках української державности, ані буйного українського життя в 20-их і 30-их роках в Західній Україні, а побачивши тепер українські вивіски на залізничих стаціях та діставши на провідницю від „Інтуриста" гарну, освічену паночку - українку і почувши від неї вивчені лекції про високу продукцію і шкільництво України, та ще слушно захопившися красою української природи, наприклад, з висоти Володимирської гірки у Києві, передають те своє захоплення у своїх доповідях в Америці ліричним тоном, підливаючи його політичним сосом. Це такі ж пусті й безвартні, своїми психологічними наслідками шкідливі доповіді, як і доповіді тих туристів, які не вміли доглянути нічого позитивного і творчого за час свого короткого перебування в Україні, а затямили собі тільки російську мову на вулицях Києва, Харкова чи Одеси.

Найбільше лихо творять ті інтеліґентні туристи, які, давши у своїй доповіді оптимістичний образ підсовєтської дійсности — зараз після неї на коридорі чи й на вулиці розводять руками перед приятелями: мовляв, „інакше не можна було говорити, збираюсь їхати туди знову і боюся . . ." Таке використовування української публіки для особистих цілей — глибоко неморальне.

Все це можна пояснити нібито явищем декаденції, в яку поволі западає кожна довготривала політична еміґрація і кожна національна група, відірвана довгий час від рідного пня. Такому розгардіяшеві сприяє в немалій мірі брак видатних індивідуальностей із загальним авторитетом. В даному випадку на нинішній заколот серед української політичної еміґрації в чималій мірі впливає пустка, що насправді, не формально, витворилася після смерти таких великих постатей Державного Центру УНР за кордоном, як Андрій Лівицький, Ісаак Мазепа, Степан Баран. Можна виправдувати цей Центр важкими умовинами, в яких він діє, браком людей і браком фондів. Але фактом є, що він не зумів покликати до життя ніякого ідеологічно - політичного журналу, що він „не існує", як керівний чинник у площині ідеології, ба, гірше — цілий ряд діячів, які признаються, що вони є прихильниками Державного Центру, заразились баламутними реалітетними теоріями, які підрізують морально - ідейні основи Державного Центру.

Таким чином нині, як ніколи гостро, знову постає руба питання: яка ж властиво місія української політичної еміґрації, яка місія американсько-української громади? Всі без різниці гуртових поділів погоджуються, що — треба допомагати рідному краєві. Поважні розбіжності починаються з моментом, коли йдеться про те, як допомагати. Прихильники ревізіоністичної концепції та пропаґатори так званої орієнтації на реалітети в Україні твердять, що найкраща допомога йде по лінії підвищення престижу УССР, щоб добитися визнання його Америкою, щоб активно включитися в, так би мовити, практичну політику у відношенні до Східньої Европи, щоб нав'язувати так звані культурні контакти і самостійно проводити їх. Прихильники цієї концепції кладуть натиск на практичну сторінку справи, на реальність у політиці. Протилежний погляд, що його заступає автор цих рядків, є той, що місія кожної політичної еміґрації — зберігати ту національно - політичну ідеологію, яку вони винесли з рідної землі, — зберігати живою ту ідею і ту національно-державну традицію, яку дехто з наших земляків охрищує як музейний експонат.

Завдання національної групи поза межами рідного краю, який перебуває під ворожим авторитарним режимом, — займати таке принципове і непримирливе становище, що його не всилі займати громадяни, змушені жити під диктаторським авторитарним режимом. Люди, виставлені на щоденний тиск того режиму, мусять жити і боротися, щоб здобувати від нього поступки в усіх ділянках політики, культури й економіки — гнучкою тактикою, залежною від коливань режиму і актуальних можливостей. Еміґрація може дозволити собі такі „люксуси", що їх нема в рідному краю: плекати чистоту політичної думки, творити культурні цінності по лінії Шевченкової ідеології, впливати на американську закордонну політику по лінії визвольних інтересів уярмлених Москвою народів. Нехтування цього морально - ідейного моменту, як головного завдання, дуже загрозливе. Особливо тут, в Америці, де й американські кращі сили мобілізуються для боротьби проти всепанівного захоплення матеріяльними добрами, проти закоханости в добробуті, як завершенні всіх життьових мрій, особливо тут треба плекати переконання, що ідея є рушійною силою всіх дій, всього людського поступу. Вже нині на дискусійних вечорах можна почути здивовані запити збоку наших молодих інтеліґентів: навіщо торочити про ідеї, про ідеологію, — що воно таке?! . .

Вірячи в міць українського народу на рідній його землі, який у боротьбі за свою кращу майбутність не потребує теперішніх представників в ОН, що його компромітують і дискредитують, не потребує фальшивих паперових міжнародно - правних прецедентів, — віримо також, що й в американсько - українській громаді переможе здоровий інстинкт і розвіються безслідно всі ці реалітетні химери.

Пригадаймо заколот, що зчинився тут, коли діяла могутня організація „Рашен Ворр Реліф", яка мобілізувала українських інтелектуалів на допомогу „жертвам війни в Україні". Пригадаймо затяжну важку боротьбу між національним та „проґресивним" таборами. Пригадаймо поділ на „старих" і „нових" еміґрантів. Все це минулося і — забулося. Навіть нездоровий фермент дозволяє кристалізуватися здоровим силам. І нинішній фермент відкине штучні теорії і концепції, залишивши чистою і непорушною українську визвольну ідею.

Листи американського консула в Бразилії

Куритиба. — Генеральний консул ЗДА на естата Парана й Санта Катаріна в Бразилії, Артур Фелдман, що має постійну резиденцію в Куритибі, розіслав дипломатичною поштою листи до ієрархії Української Католицької Церкви та до українських громадських організацій на бразилійському терені. Ті листи являють собою старанно зладжені витяги з промов американських конґресменів під час відзначення в 1964 р. Дня Української Незалежности.

Листи п. Артура Фелдмана починаються таким вступом:

„ . . . З нагоди річниці проголошення незалежности України маю приємність передати Вам ряд деклярацій, складених як сенаторами, так і конґресменами З'єднаних Держав Америки. Вони виявляють високу пошану та подив американського народу у відношенні до українців, як вільних, так і тих, що перебувають під комуністичною тиранією".

Далі наводяться уривки із промов, які читачам „Свободи", мабуть, вже відомі. Тому подамо лише кілька прикладів:

„ . . . сенатор Лавше (Огайо) заявив: — Я звертаюсь до українців в ЗДАмерики та в усьому світі і, вітаючи їх, єднаюся з ними в молитві до Всевишнього, щоб день визволення цього героїчного народу вже був близьким".

„Сенатор Андрю (Н. Д.) сказав: — Нарід України ще пам'ятає горді дні незалежного національного існування. І, зовсім певно, коли тільки буде можливість, Україна підніметься знову".

„Конґресмен О'Гара (Ілл.): — В братній єдності солідаризуємось з нашими американськими співгромадянами та з їхніми рідними поза залізною заслоною і вимагаємо для українського народу його природнього права на волю та незалежність".

„Конґресмен Фалон (Н.Д.): — Вибух вільних почувань українського народу невдовзі розірве залізну заслону. Україна стане знову вільною, і в день проголошення її незалежности знову повіватиме її національний прапор, що єднатиме її нарід".

„Конґресмен Вівер (Па.): — Нарід З'єднаних Держав Америки буде почуватись безмежно щасливим, коли зможе вшанувати Вільну Україну, як братню націю, на тому самому шляху чести та поступу, на який ми станули 188 років тому".

Генеральний консул Артур Фелдман свої листи закінчує такими словами:

„При цій нагоді висловлюю мої побажання багатьох успіхів і вітаю цей Нарід, що вміє так твердо переносити тиранський режим, з відвагою і завзяттям, завжди зберігаючи в своїй духовості свою мету — краще та вільне майбутнє, домагання цілком слушні для таких хоробрих людей".

Подав *Мих. Килимний*

Ворожнеча між Туреччиною і Грецією з приводу Кипру турбує західні країни

Париж. — Амбасадар Туреччини при головній кватирі Атлантійського Союзу (НАТО) в Парижі Нурі Біргі гостро виступав проти поведення кіпрських греків і — навпаки — представник Греції Хрістос Палямас те саме робив у відношенні до кіпрських турків. Ці взаємні оскарження були зроблені в минулу суботу 2-го травня ц. р. на надзвичайному засіданні Ради НАТО, на якому проводив генеральний секретар НАТО д-р Дірк Стіккер, який недавно вернувся з Атен і Анкари, де він впливав на ці обидві держави, членів НАТО, щоб вони своїм спором з приводу Кіпру, не підривали екзистенції НАТО і не діяли по лінії інтересів СССР. Тому, що Кіпр не належить до НАТО і представник Об'єднаних Націй фінський дипломат Сакарі Туоміоа намагається знайти мирну розв'язку проблеми, то на форумі НАТО годі шукати тієї розв'язки. Проте НАТО послаблене цим спором. Рада НАТО на міністерському рівені зійдеться 12 ц. м. у Гаазі. До Атен і Анкари прибуде з кінцем цього тижня голова сенатської Комісії закордонних справ, Дж. В. Фулбрайт, що його президент Джансон просив — передати лідерам Греції і Туреччини стурбування Америки з приводу затяжного спору за Кіпр. Сен. Фулбрайт все одно збирався їхати до Европи, де він виступить з промовами у Копенгазі і в Гаазі.

Комуністичний Китай заповідає, що сплатить всі свої борги

Гонґ Конґ. — Комуно-китайський віце-прем'єр і міністер закордонних справ Чен І заповів в минулу неділю, що до кінця найближчого року комуністичний Китай сплатить Совєтському Союзові довжного йому півтори більйона долярів. До 1967 року буцім-то будуть сплачені всі закордонні і внутрішні борги комуністичного Китаю. Водночас той комунокитайський ватажок заповів, що „в недовгому часі" китайські комуністи матимуть атомову зброю, але він застерігся, що її посідання не означатиме, що політика Комуністичного Китаю стане аґресивною. Він — за привичною пропаґандивною методою китайських комуністів — таврував ЗДА у тому, що між ЗДА і Пейпінґом нема „співіснування": за головну провину ЗДА він вважає зберігання збройних сил ЗДА на Тайвані (Формозі). Правда, Чен І признав, що треба буде „яких 10, 20 чи навіть 30 років", поки комуністичний Китай наздожене теперішні атомові держави щодо сили і розвитку атомової зброї. Він признав теж, що „в теперішніх обставинах" трудно думати про ескпорт китайських промислових виробів.

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(40)

Романченко пише про це місце:

„Атеїст Шевченко з убивчим сарказмом висміює „Всевидяще око", як мертвого ідола в кіоті. Подібне висміювання Бога — це ж є його заперечення. Слушно пише М. Рильський, що так виступити проти Бога, так збиткуватися з „всевидящого ока", так гнівно його заперечити міг тільки атеїст, яким і був Кобзар" (ст. 81).

Та це неправда, хоч її написав „сам" М. Рильський, здібний поет на службі Москви. Наведемо тут голос духовної особи о. протоієрея Д. Бурка з його статті в „Українських Вістях" (Новий Ульм, Німеччина, 26 березня 1961). О. прот. Бурко пише про це місце так:

„Це не атеїзм. Це духовний зойк поета-народолюбця, апеляція до Божого правосуддя. Вони, ці зойки, виходили не з Шевченкового світогляду, а з його почуття болю душі за людське горе в Україні під московським царським (Николая І) режимом, який панував неправдою і насильством, а борців за волю, що їх називає Шевченко святими, засилав у кайданах на Сибір.

„Такими душевними зойками не раз взивали до Бога давні пророки, як це бачимо з Святого Письма. „Праведний Ти, Господи. . . . але я таки буду говорити до Тебе про правосуддя: чому це щастить безбожним на їхній дорозі, і добре діється зрадливим? Ти насадив їх, вони вкоренилися, ростуть і плодяться", — нарікає на Бога пророк Єремія (XII, ст. 1-2).

„У пророка Давида читаємо: „Для чого, Боже, Ти відкинув нас навіки? Чому палає гнів Твій на овець стада Твого? (Псал. 73, 1). „Я скажу Богові: не обвинувачуй мене, а об'яви мені, защо мене так переслідуєш? Чи добре для Тебе, що так пригнічуєш мене, що упосліджене діло рук Твоїх, а на раду безбожників посилаєш світло?" (Іов, X, 2-3). О. прот. Бурко запитує: „Чи на підставі цього можемо вважати святих пророків за безбожників? Ні! Ті їхні вислови, — це вислови настроїв, почувань, а не релігійних переконань".

Подібні „нарікання" на Бога наводили ми вже за книжечкою І. Власовського, розглядаючи поему „Юродивий", тут можемо навести інші приклади з тієї праці на доказ, що в Святому Письмі, а його Шевченко знав дуже добре, є такі місця, які злосливі люди можуть уважати за безбожницькі, хоч в дійсності є вони тільки висловом глибоких релігійних почувань їхніх авторів.

Ось пророк Давид звертався до Бога: „Пробудися, чому спиш, Господи? Встань, і не відкинь до кінця! Чому відвертаєш лице Твоє? Забуваєш убозтво наше і горе наше?" (Пс. 43, 23-25). І Власовський, навівши слова докору і жалю на адресу Бога з уст людей святих, пише про подібні місця в Шевченкових творах таке:

„Коли такі слова жалю і докору чуємо з уст людей святих, — то чи не знайдемо зрозуміння і виправдання для драматизму релігійних почувань гарячого серця хоч би й геніяльної, а все ж людини, і не святої людини? Проблема панування зла в світі, при вірі в Провидіння Всемогутнього Бога над світом, надзвичайно глибока, і як трудно буває боротись з сумнівами в розумі і ранами в серці при знесиленні і падінні правди і моралі, добра і справедливости в світі. Ось і в наші, апокаліптичні, як дехто називає, часи — наступу безбожного комунізму і спротиву йому, не в одного, — ми певні, — віруючого виривається: „До якої ж пори терпиш, Господи Боже" . . . (ст. 17).

А ось ще приклад, як примітивно фальшує Шевченка згаданий вже атеїст Романченко. З поезії „Осії Глава XIV" (Подражаніє) він наводить рядки (ст. 88):

Що цар наш бог, і цар надія,
І нагодує і огріє . . .
— — — —
Брешуть боги,
Ті ідоли в чужих чертогах . . .

І після того дає таке пояснення: „і пророкує людським катам фізичну загибель, а релігії з її „ветхим", „розтленним", „древнім" словом — цілковите забуття".

Кожному ясно, що Шевченко говорить тут не про Бога, а про „бога", за якого себе вважали царі (в поезії „Осії Глава XIV" виразно написано: „цар наш бог, і цар надія"). Тому справедливо оцінив Василь Барка в книжці „Правда Кобзаря" (видавництво Пролог, Ню Йорк, 1961, ст. 221) тих всіх, які вважають це місце в Шенченка за „безбожницьке".

В. Барка пише;

„Тут з доґраничною виразністю визначилося, що поет говорить про обожнених, як кумири-ідоли в чертогах-палацах, царів: тільки про них. Жадного відношення цей вислів не має до поняття небесного Бога, якого поет в „Молитві" називає: Творче неба й землі.

„Ми в цій „Молитві" і далі знаходимо абсолютно точне означення множини „богів", як множини царів земних, возведених в ідоли. Читаємо:

Все на світі не нам, все богам, тим царям!
І плуги, й кораблі, і всі добра землі . . .

„Коли зважити, який широчезний пропаґандивний вжиток зробили коментатори-атеїсти з вислову: „Брешуть боги, ті ідоли в чужих чертогах", як з „доказу" протибожности Шевченка, то можемо лиш дивуватися на цей вражаючий історико - літературний курйоз, причиною якого стала неуважність при читанні текстів і гарячкова тенденція в ідеологічній службі для режиму" (ст. 221).

Ми гадаємо, що тут ні при чому „неуважність при читанні текстів" в режимі, де за друкарську помилку страшно карали складачів чи коректорів, бо в цьому випадку діяла звичайна тенденція фальшувати Шевченка. Адже не можна „неуважно" прочитати: „Все богам, тим царям!" Невже совєтські автори безбожницьких пропаґандивних брошур уважають своїх читачів за таких наївних, що отих „світських царів-божків" уважатимуть за „небесних царів"?

Наведемо ще зразок, як один і той самий твір можна вважати за „атеїстичний" і за „релігійний". Романченко пише про відому поезію Шевченка з 1850-го року „Якби ви знали, паничі", в якій поет, мовляв, „з виразних атеїстичних позицій заявляє":

А може й те ще . . . ні, не знаю,
А так здається . . сам єси . . .
(Бо без Твоєї, Боже, волі
Ми б не нудились в раї голі).
А може й сам на небеси
Смієшся, батечку, над нами
Та, може, радишся з панами,
Як править миром!

Совєтський пропаґандист пише: „Зміст наведеної строфи гранично ясний: бога не існує, він вигаданий панами, які й взяли його на своє озброєння" (ст. 60).

Алеж це зовсім не так! Бо поет в кінці вірша стверджує, що немає „раю" на землі, а є тільки „кров, та сльози, та хула, хула усьому!"

Ні, ні, нічого
Нема святого на землі . . .
Мені здається, що й самого
Тебе вже люди прокляли!

Акад. Смаль-Стоцький додає до цього: „Люди, не поет, котрий усім своїм серцем уболіває над тим тяжко, що тепер „у тім раї хвали — нікому, а кров та сльози, та хула всьому!" А все те тому, бо ми, люди, і з Бога зробили собі пана, що „радиться з панами, як править миром", тому, що пани й Бога використовують для виправдання, для узаконення своїх поганих діл, а що поет уважає хулою „йому єдиному святому"! Таким чином, і ця поема, коли її правильно розуміти, є новим доказом великої релігійности Шевченка й тої його глибокої віри, що на праведній землі божій може бути правдивий рай, коли правдивий Бог запанує в серцях людських" (ст. 137-138).

Автор „Інтерпретацій" в окремому розділі своєї праці розглянув проблему етики в таких Шевченкових творах, як „Варнак", „Марина", „Між скалами неначе злодій", „Якби тобі довелося" і „Якби ви знали паничі". Совєтсько-російські критики баламутять своїх читачів, твердячи, що український поет у згаданих творах „рекомендував вигострити ножі, засунути їх у халяви та йти шукати правди, заліґати про неї у визискувачів, гнобителів народу, в тому числі і у ченців" (Романченко, ст. 58).

Крок гідний до наслідування

Не можна сказати, щоби українська еміграція прогайнувала свій ось вже 20-ти річний примусовий побут поза межами своєї Батьківщини. Вже загальний огляд різних ділянок нашого життя переконує, що ми маємо велику фізичну, духову й інтелектуальну силу та волю жити і розвиватися на рівні з іншими національними групами та проявляємо свою власну ініціятиву й жваву діяльність на полі політичному, культурнонауковому та господарсько-економічному полі даної держави, в якій довелось нам поселитися.

І в нашому місті Шикаго українська громада не залишається позаду, але своєю щоденною жертвенною працею розбудовує різні громадсько-культурні й економічні станиці. Ось нещодавно до існуючих вже господарсько-фінансових станиць і установ, долучилась нова фінансова установа, якої досі наша громада, помимо різних намагань і зусиль, не мала можливости зорганізувати.

Інші етнічно-національні групи зуміли використати відповідну нагоду, існуючу між двома війнами, а то і раніще, та без ніяких трудноців і пешкод повідкривати численні щадничо-позичкові спілки і цим причинитися до економічного збагачення своїх громад. І коли одна з таких старих спілок, внаслідок певних неполадків попала в фінансові трудноці і була поставлена в стан ліквідації, ми вважали, що відкривається одинока нагода, яку пропустити було б прогріхом. І завдяки розумному й тактовному підході, та переконуючій аргументації і енергійним заходам адв. Ю.Куляса, відомого молодого громадсько-політичного діяча, вдалось переконати відповідних фінансово-контрольних амер. чинників, котрі займались ліквідацією цієї спілки, що українська громада є відповідним партнером, яка зможе цю спілку вдержати, закріпити і розбудувати.

Передумовою перебрання згаданої спілки було здепонування готівкою 300.000 дол. для забезпечення звороту щадничих вкладів дотеперішніх щадників. І тут Організації Визвольного Фронту взялись за це діло. Створено ініціятивний комітет, скликано сходини членів, роз'яснено в чому справа. Членство з ентузіязмом сприйняло цю добру вістку, і протягом 12 днів зуміло приєднати коло 300 вкладчиків, які причиків, які принесли свої тяжко запрацьовані гроші й зложили їх на руки ініціятивного комітету з повним довір'ям і із зрозумінням що цим причиняються до створення нової української установи, яка є так потрібна для нашої громади.

Тут не від речі буде згадащо при вступних переговорах з амер. чинниками не обійшлось без конкуренційних заходів збоку інших людей, які готові були вимагану суму гроша з місця зложити. Були теж певні пропозиції, щоб число основних вкладчиків ограничити лише до кількох осіб. Однак Ініціятивний Комітет вибрав довший і трудніший шлях збірки капіталу, і тим самим створив міцну базу масового членства, яке є основним і рішальним чинником для дальшого росту спілки. І лише цій методі організування капіталу і членства ми можемо завдячувати перерішення в нашу користь справи перебрання спілки, а середред американців вона рула предметом великого захоплення і призвання, як виключний унікат в історії творення таких спілок.

Вдні 25 лютого ц. р. на Загальних Зборах Спілка перейшла в наші руки разом з цілим своїм майном, а новообрана дирекція на чолі з адв. Ю. Кулясом приступила негайно до дальшого ведення агенд цієї інституції. І як нас інформують з кругів дирекції, спілка має всі дані й тверді основи до росту й розвитку, бо попит за реальностевими позиками з дня на день збільшується, як теж збільшується і число вкладчиків ощадностей.

За цей короткий час дирекція при добровільній допомозі своїх членів перевела основний ремонт і відновлення свого бюра, яке приміщується у власному будинку при 936 Норт Вестерн Евню.

Тепер залишається лише побажати новій установі найкращих успіхів та швидкого росту і розбудови, а нам усім потрібно дати їй всебічну моральну і матеріяльну піддержку.

М. Федак

ВІСТІ З КПШ

Комітет Пам'ятника Шевченкові закінчує виготовлення двомовної (укр. і анг.), багато ілюстрованої Пропам'ятної Книги, де будуть вміщені докладні списки усіх жертводавців на побудову пам'ятника Шевченкові.

Датки приймається ще до 15-го —травня ц. р. від організацій та поодиноких осіб, що бажають бути записаними в цій історичній Книзі, яка в червні місяці 1964 р. буде вмурована у фундамент пам'ятника Шевченкові у Вашенгтоні.

В Пропам'ятній Золотій Книзі окремо будуть подані імена та прізвища нагороджених Грамотами Подяки, що зложили на будову пам'ятника $ 25 і більше.

Комітет Пам'ятника Шевченкові просить всіх бажаючих зложити датки, як і тих, хто може доповнити свої датки до $ 25 і одержати належну Грамоту Подяки, — поспішитися з пересилкою безпосередньо на адресу:

Shevchenko Memorial Committee, 302-304 West 13th St., New York 14, N.Y.

„Українська молодь Шевченкові"

Вже закінчується виготовлення Пропам'ятної Золотої Книги, із поіменними списками всіх жертводавців, зокрема учнів українознавчих і парохіяльних шкіл, та юнаків і юначок молодечих організацій в ЗДА, які переслали свої датки на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Ця Книга буде вмурована у фундамент пам'ятника Шевченкові.

Красвий Комітет Пам'ятника Шевченкові просить всі школи та організації, які не передали ще учнівських чи юнацьких збірок на ту ціль, надіслати їх з докладними списками шкільної молоді (імена та прізвища) найдальше до 15-го травня 1964 року, щоб бути уміщеними в розділі „Українська Молодь Шевченкові" в Пропам'ятній Золотій Книзі.

Досі переслали свої датки зі списками учнів такі школи та молодечі організації:

Арізона: Фінікс: Школа Українознавства.

Коннектикат: Гартфорд: Парохіяльна Вечірня Школа. Виллиментик: Школа Українознавства.

Дистр. Колюмбія: Вашингтон: Школа Православної Церкви.

Іллиной: Шикаго: 1. Далекий Південь — Школа СУМА. 2. Школа Українознавства при Правосл. Церкві св. Тройці.

Мериленд: Балтимор: 1. Школа Українознавства при Укр. Катол. Церкві. 2. Пласт. 3. Школа Українознавства при УККА. 4. Дітвора садочка при 59 Відд. Союзу Українок Ам.

Массачусетс: Лудлов: Суботня Школа при Церкві св. Петра - Павла. Бостон: Школа Українознавства при Церкві св. Юра.

Мишиген: Дітройт: 1. Школа Українознавства при Православній Катедрі св. Покрови. 2. Школа Кружка „Рідна Школа" — Далекий Захід. 3. Школа Кружка „Рідна Школа" — Далекий Схід. Гемтремк: Вища Школа (Гайскул). Флинт: діти Української Громади.

Міннесота: Міннеаполіс: Суботня Школа при Укр. Кат. Церкві св. Константина.

Ню Джерзі: Нюарк: Юний ОДУМ. Ню Бронсвик: Школа при Укр. Катол. Церкві. Савт Бавнд Брук: Школа при Православній Церкві св. Андрея.

Ню Йорк: Менгеттен: 1: Парох. Школа при Укр. Кат. Церкві св. Юра. 2. Школа Осередку СУМА. 3. Школа „Самопомочі" Брукляни: Недільна Школа УАПЦеркви. Йонкерс: Школа Українознавства. **Амстердам:** Укр. Катол. Парохіяльна Школа. Боффало: 1. Школа СУМА. 2. Параф. Школа при Прав. Церкві св. Тройці. 3. Парох. Школа Церкви св. Івана Хр. в Блек Рак. 4. ОДУМ. 5. Пласт. Коговс: Школа при Церкві св. Петра - Павла. Рочестер: „Рідна Школа" при УККА. Ютика: Парох. Школа св. Володимира, Чесно - Хрестна Школа.

Огайо: Кентон: Школа при Церкві св. Миколая, Осередок СУМА. Клівленд: Рідна Школа ім. Шевченка. Лорейн: Школа при Катол. Парохії І. Хрестителя.

Пенсилвенія: Честер: Курси Українознавства. Філядельфія: 1. Школа „Рідної Школи" — Північ. 2. Школа при УПравосл. Церкві св. Покрови.

Висканзин: Мілвокі: Парафіялбна Школа при УПравославній Церкві св. Покрови.

Вашингтон відзначив 25-ліття проголошення Незалежности Карпатської України

Заходом Метрополітального Відділу УККА у Вашингтоні, Д. К., при співучасті місцевих організацій відбулася 15 березня Святочна Академія для відзначення 25-ліття проголошення незалежности Карпатської України в Хусті. Для влаштування свята утворився Громадський Комітет під проводом мгра. Скаськова Богдана.

В українській католицькій церкві св. Родини відправив Божественну Літургію о. парох Данюсяр в наміренні українського народу, а по Богослужбі панахиду за душу о. Монсіньйора д-ра Волошина Августина, та за душі полеглих героїв за волю Карпатської України. О. прот. Ю. Гулей відправив Богослужбу в православній церкві св. Андрея Первозванного.

Вечером вого ж дня, о год. 6-ій відбулася Академія. Програма свята не була велика, але гарно виконана.

Пластуни під командою сеньйора - пластуна Повстенка внесли американський і український прапори на сцену та зложивши квіти перед портретом Президента А. Волошина, відспівали гимн карпатських пластунів. Американський гимн відспівала пані Задорецька - Леджер, при форт. акомпаніяменті Дячок Лариси уч. УМІ.

Академію відкрив полк. Рибак В., голова Метроп. Відділу УККА, котрий подав дані про Карпатську Україну та представив головного промовця, міністра Карп. України п. Ревая Ю., котрого публіка привітала рясними оплесками. — Мін. Ревай представив присутнім тяжкий шлях, яким Карп. Україна пробивалася до своєї незалежности.

Велика заслуга, говорив достойний прелегент, що в тій малій частині укр. землі, так далеко висуненій на півд.-захід і дуже зданій на чужі впливи, збудився непереможний гін до волі, була нашої молоді, вихованої в пласті, де вперше посіяно зерно національної свідомости.

Слідуючу точку програми виконав д-р І. Масник, котрий при супроводі бандури відспівав Вилітали орли, муз. К. Стеценка, Закарпатські січовики, муз. Г. Китастого і Встає хмара з-за Лиману, які публіка нагородила оплесками. Талановита декляматорка студ. О. Пащак з чуттям віддеклямувала вірш „В Карпатських горах", а Ляриса Дячок відіграла на фортепіяні „Червона калина" і Малу рапсодію. — Пані Задорецька-Леджер, тут роджена українка, своїм гарним голосом і доброю українською мовою відспівала три настроєві пісні, про форт. акм. проф. Недзвецького: Засумуй треміто, Думка про Довбуша. і Синю чічку..., защо слухачі нагоpодили її щедрими оплесками.

На закінчення програми відбувся апель місцевих комбатантів: о. прот. Гулей здав звіт зміністрові Ю. Ревасві.

Стяточна Академія закінчилася відспіванням укр. національного гимну.

Мистецьке оформлення сцени лежало в досвідчених руках мистців: інж. Сімянцева

По скінченню імпрези, відбувся в одному з кращих місцевих ресторанів бенкет, в якому взяли участь визначні громадяни з Вашингтону. Присутні гості приємно провели час на розмовах, пригадуючи собі часи визвольних змагань на Рідних Землях.

Вкінці мгр. Скаськів подякував мін. Ревасві за промову на Академії. Піднесені на дусі учасники бенкету розуйшлися додому.

вука

Айзенгавер мовчить про республіканських претендентів на президентського кандидата

Індіо, Каліфорнія. — З кол. близьких до колишнього президента Айзенгавера повідомляють, що він, покищо, не хоче публічно заявлятися ні за одного з численних кандидатів на республіканського кандидата на президента. Дехто гадає, що він незабаром таки виявить своє становище в цій справі, але інші сумніваються в цьому, бо пам'ятають його давніші заяви про те, що він не хоче перед Крайовою Номінаційною Конвенцією, яка начнеться 13-го липня, нікого підтримувати. Але міною свого обличчя колишній президент виявив, що він не хотів би, щоб республіканським кандидатом був арізонський сенатор Беррі Голдвотер. Коли журналіст говорив Айзенгаверові про можливість найменування Голдвотера, то колишній президент зробив таку саму міну, яку мав після того, як довідався, що президент Труман звільнив із становища головного камандувача в Кореї ген. Даглеса МекАртура. Айзенгавер сказав, що як титулярний голова Республіканської партії він не може нікого підтримувати, бо це було б зі шкодою для інших претендентів на президентського кандидата. Сподіваються, що Айзенгавер може скласти заяву про те, що треба б найменувати поступового кандидата, який розумів би становище в світі і зміни в цій країні.

Українська Літературно-Мистецька Хата

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 8 ц. м. відбудеться в ньому черговий Вечір Спілки Українських Журналістів з виступом кількох його видатних членів. Початок о год. 7.30 вечером.

● У Південному В'єтнамі командантом 1,200 добровільцівіськовиків був римо-католицький духовник Августин Нгуєн ляк-Гоа, який очистив від комуністів простір 15 квадратних миль, заселений 18.000 людьми, і не допускав туди комуністичних партизанів. Американські військові дорадники у Південному В'єтнамі вважають за велику помилку теперішнього режиму Нгуєна Хана, що командантом того війська, фанатично вірного названому духовникові-пароховi, назначено професійного старшину.

● Комуно - китайський уряд підніс до ранги віце-міністра закордонних справ свого амбасадора у Варшаві Ванг Пін-нана, який впродовж років час до часу стрічався з американським амбасадором і вів з ним цілком непродуктивні розмови.

Увага! Увага!

Українці, Громадяни Стейту Коннектикат!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

— влаштовує —

СТЕЙТОВИЙ СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

у 70-ліття

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

дня 16-го серпня 1964 року

в НЮ БРІТЕН — ШІЦЕН ПАРК (Wooster St.)

Крім офіційної частини Свята відбудеться

ЗАБАВА ДЛЯ ВСІХ

при добрій оркестрі і смачнім буфеті.

Точна програма буде своєчасно оголошена.

Окружний Комітет просить всі наші Вельмишановні Організації і Товариства Стейту Коннектикат взяти до уваги дату 16-го СЕРПНЯ, не уряджувати в цей день окремих імпрез та присвятити цей день ювілеєві Українського Народного Союзу, найстаршої української установи на Американській Землі.

СВЯТОЧНИЙ ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ

Українська Вільна Академія Наук у США

ТРЕТЯ ЩОРІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ІСТОРИКІВ І ДОСЛІДНИКІВ СУСПІЛЬНИХ НАУК

Конференцію скликає, з доручення Історичної секції Академії, Редакційно-видавнича комісія „Історичних збірників".

ПРОГРАМА

Відкриття Конференції.

Доповіді, присвячені питанням історії України в середньовіччі:

Юрій ШЕВЕЛЬОВ: „З проблематики постання східньослов'янських мов".

Ярослав ПАСТЕРНАК: „Генеза Київської Держави у світлі археології".

Микола ЧУБАТИЙ: „Початок організації української церкви".

Дискусія над доповідями.

Організаційні справи.

Конференція відбудеться в неділю, 10-го травня 1964 року о 2-ій год. дня в будинку Академії: 206 Вест 100 вул, Н. Й.

Союз Українських Студентських Товариств Америки СУСТА

подає до відома, що

в днях 6-го і 7-го червня 1964 року

— відбудеться —

СТУДЕНТСЬКА СТРІЧА

і

ОРГАНІЗАЦІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ СУСТА

на СОЮЗІВЦІ, Кергонксон, Н. Й.

В ПРОГРАМІ:

1. Організаційна конференція.
2. Розвагово-мистецький Вечір при співучасті: Ігоря Чуми, Романа Шведа, Мстислава Петика, Яреми Шугана і ін.
3. Забава при звуках оркестри.

Реєстрація учасників в суботу 6-го червня 1964 року о год. 10-ій ранку.

Кімнати проситься резервувати прямо на Союзівці:
Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N. Y. Тел.: Kerhonkson 5641
Точніші інформації в дальших оголошеннях.

ОРГАНІЗАЦІЙНА РЕФЕРЕНТУРА СУСТА

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КЛЮБ КОЛЮМБІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

подає до відома, що заповіджена

ДОПОВІДЬ

проф. О. Кульчицького

на день 5-го травня 1964 р. із незалежних від Клюбу причин,

не відбудеться.

До Земляків в околиці Мілвокі і Шикаго!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ ФІЛІЯ МІЛВОКІ, Виск.

уряджує разом із

СЛОВ'ЯНСЬКИМ ІНСТИТУТОМ MARQUETTE UNIVERSITY

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО

в честь Кобзаря України

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

в неділю, 17-го травня 1964 року

о год. 2-ій по пол.

в Балевій Залі BROOKS MEMORIAL UNION

620 North 14th Street — MILWOUKEE 3, Wis.

В МИСТЕЦЬКІЙ ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

Мішаний Хор „СУРМА", Шикаго

Дириґент — проф. І. ТРУХЛИЙ

При фортепіяні Е. БЛІДИЙ

Рецитація .... пані М. SCHARTZ

Рецитація і проза .... І. ОЛЕКСЮК та Іван ПРАСКО

•

Святочну промову виголосить директор Слов'янського Інституту проф. Р. СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ „ШЕВЧЕНКО І АМЕРИКА"

Всіх Земляків просимо прибути з Родинами на це вято.

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ!

До Проводу, що організує поїздки на відкриття Пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні

За апробатою Комітету Будови Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, я виготовив:

- ☐ Хоруговки на антени авт і автобусів
- ☐ Хоруговки для молоді в руки
- ☐ Наліпки на шиби авт, автобусів і поїздів
- ☐ Наліпки на авта і автобуси на зовні
- ☐ Олівці доброї якости
- ☐ Печатки у 150-роковини Т. Шевченка

Все повижче з відповідними кличами в двох мовах, з портретом Т. Шевченка, додержуючись національних красок.

Є побажане, щоб ті пропагандивні кличі були в ужитю бодай місяця перед відкриттям Пам'ятника. В першій мірі на автах, без огляду чи хто їде автом до Вашингтону чи ні, щоб зацікавити всіх Шевченківським Святом. Печатки прибивати на листах.

Відповідний прибуток на Фонд Будови Пам'ятника.

Увага!

Прошу витяти це оголошення і зазначити, що Ви бажаєте мати як взір і прислати на адресу:

ROMAN IWANYCKY

2883 Wilkinson Avenue, Bronx 61, N.Y. Tel. TA 3-8407

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 26-го квітня 1964 року упокоївся, заосмотрений Найсвятішими Тайнами

бл. п. ОСИП ЛІСІКЕВИЧ

проживши 79 літ.

Похорони відбулися в середу, 29-го квітня 1964 р. на цвинтар св. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Горем прибиті:

МАРІЯ — дружина

АДАМ і СТЕФАНІЯ — син і невістка

ІРЕНА і СТЕФАН МАЛАНЧУК — донька і зять

і внуки

В 40-ИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Невіджалуваного БАТЬКА і ТЕСТЯ

бл. п. о. ІВАНА ЩЕРБАНЮКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в суботу, дня 9-го травня 1964 р.

в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ (долішня Каплиця) о год. 8:30 ранку.

ЯРОСЛАВ з жінкою ІРИНОЮ

Увага НЮАРК і околиця!

В 46-ЛІТТЯ ВІДРОДЖЕННЯ ГЕТЬМАНСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

— відбудеться —

в суботу 9-го травня 1964 року

о год. 5-ій по пол.

в КАПЛИЦІ УКР. КАТОЛ. ШКОЛИ

в НЮАРКУ — 746 Санфорд Аве.

ПАНАХИДА

ЗА ДУШУ БЛ. П. ГЕТЬМАНА

ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО

По Панахиді

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

В ПРОГРАМІ

1. Відкриття і відчитання Грамоти до всього Українського Народу з дня 29-го квітня 1918 року.
2. Доповідь інж. Івана КАЛИНОВИЧА.
3. Деклямації Тетяни ВАСНЯК, учен. 4-ої кл. і Наталки ВАСНЯК, учен. 1-ої кл.
4. Виступ бандуриста Володимира ЮРКЕВИЧА.

До участи в Панахиді і Святочних Сходинах запрошує всіх

Українська Гетьманська Організація в Америці
Станиця Нюарк, Н. Дж.

В 40-ий ДЕНЬ та 1-шу РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

буде відправлена

ПАНАХИДА

над спільною МОГИЛОЮ

сл. п. Константина Даниловича ЛІНЕВИЧА

нар. 10-го лютого 1890 р. в Оратів, Київщина, Хорунжий УНР Армії, помер 25-го березня 1964 р. в Шікаго, Ілл.

та

сл. п. Галини Константинівни ЛІНЕВИЧ

з дому ТУРОВИЧ

нар. 24-го квітня 1896 р. в Кам'янці Подільському, сестра милосердя при УНР Армії, померла 4-го лютого 1963 року в Фініксі, Арізона.

Панахида буде відправлена після Архиєрейської Служби Божої на Цвинтарі Української Православної Церкви св. Андрія, біля 2-ої год. по полудні.

Запрошуємо всіх Товаришів, Приятелів та Знайомих взяти участь в ПАНАХИДІ —

дня 10-го травня 1964 року

ОЛЕКСАНДЕР — син, МАРІЯ — невістка
і ІРЕНА — донечка в Фінікс, Арізона
БОГДАНА — донька з родиною в Чехії

ДІТРОЙТ
INSTITUTE OF ARTS
Субота, 9-го травня 1964 р. год. 8:15 веч.

ТОРОНТО
АВДИТОРІЯ УНО — 297 College Street
Неділя, 24-го травня 1964 р. год. 8:00 веч.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП

ГАЛИНА АНДРЕАДІС

Меццосопрано

Солістка театру КОЛОН в Буенос Айресі

Комунікат Централі Управи СУМ

з Пленуму Центральних Органів СУМ, що відбувся в двох частинах: европейській (Париж), 27—28 березня ц. р. та американській (Ню Йорк), 11—12—13 квітня ц. р.

Пленум відбувся під знаком ювілею 150-річчя Т. Г. Шевченка та під гаслом СУМ на 1964 р. — „Встане Україна!". В цьому взяли участь: мґр. О. Коваль — голова ЦУ СУМ (Бельгія), д-р М. Кушнір — голова Центральної Виховної Ради СУМ (ЗДА), д-р Б. Стебельський — заступник голови і референт юнацтва (Канада), мґр. Г. Ощипко — ген. секретар і голова КУ СУМ в Бельгії, мґр. Є. Гановський — референт координації праці СУМ (ЗДА), д-р Т. Кіс — референт зовнішніх зв'язків (Бельгія), ред. Вол. Леник — голова Центр. Контрольної Комісії (Німеччина), М. Фурда — голова ГУ СУМ Америки і член Центр. Контрольної Комісії, д-р М. Ґута — голова КУ СУМ Канади, П. Башук — член Центр. Контрольної Комісії (Канада), С. Костюк — голова КУ СУМ Німеччини, Б. Білогоцький — голова КУ СУМ Франції, Л. Полтава — головний редактор журналу „Крилаті", п-ні інж. В. Юрченко — член ред. колеґії і член ЦВРади. Заступник голови ЦУ і голова КУ СУМ Вел. Британії Я. Деременда прислав свій мандат. Не могли взяти участи голови КУ СУМ Австралії, Австрії, Арґентини, Параґваю і Венесуелі.

Першу частину Пленуму відвідав та взяв участь в нарадах ген. капелян СУМ о. канц. М. Левенець та о. Длубак.

Праці пленарного засідання Центральних Органів СУМ тривали разом 5 днів, упродовж яких вислухано звіти, що виявили новий поважний зріст членства та юнацтва, дальші невпинні заходи для підвищення кваліфікацій виховників, чимраз більше число молоді прибуває на відпочинково - виховні та вишкільні сумівські табори. За останніх півтора року набуто на власність нові доми та оселі і розбудовано дотеперішні оселі. Впарі з цим тисячі юнацтва СУМ пройшли іспити на сумівські ступені та проявили себе в численних самодіяльних гуртках.

До важливих здобутків нашої Спілки належить поява журналу - місячника „Крилаті", що здобув собі великі симпатії серед юнацтва СУМ та позаспілкової молоді. Крім журналу „Крилаті", призначеного для юнацтва, виходив також квартальник для старшого членства — „Аванґард", а для виховників — „Записки виховника", як неперіодичне видання. Для внутрішньої інформації служать: Бюлетень ЦУ СУМ та Вісник ЦУ СУМ „Наші справи". Для зовнішньої інформації та журналістичних і літературних спроб появилися також осередкові журнали та сумівські сторінки при різних часописах: „Ідея і Чин СУМ" („Шлях Молоді" („Собода"), „Юнацький Світ" („Гомін України"), „Голос Молоді" („Українська Думка").

Під час Пленуму виголошено наступні доповіді і реферати: „Релігійне виховання в СУМ-і" — о. канц. М. Левенець, „Проблеми людини, її постави і покликання, як принципи виховних намагань — зі становища українського націоналізму", — д-р М. Кушнір, „Основи виховання в родині" — О. Коваль, „проблеми молодшого юнацтва СУМ" — ред. В. Леник, „Проблеми старшого юнацтва СУМ — С. Костюк, „Роля старшого членства в СУМ" — д-р Б. Стебельський, „СУМ і громадське життя" — Т. Кіс, „Програма вишколу виховників — Г. Ощипко, „Правильник таборування" — д-р М. Ґута, „Батьківські комітети" — д-р М. Ґута.

У висліді дискусій та після обговорення різних питань винесено постанови, що мають за мету посилення різних відтинків праці, а зокрема виховного. Прийнято запропонований д-ром Б. Стебельським „Правильник Дружин СУМ" (для дійсного і старшого членства), яким буде завершено організаційну структуру СУМ. Затверджено також правильник, що буде реґулювати таборування. Стверджено потребу тісної співпраці з батьками у питанні виховання. Рішено провести широку кампанію в місяці Юного Сумівця (травень) з метою заінтересувати громадянство працею СУМ. Заплановано цілий ряд видань виховно-вишкільного характеру та рішено розписати конкурси на гимн і марші СУМ та на літературні твори з виховним змістом. Схвалено ініціятиву ЦУ СУМ щодо застосування діяпозитивів у виховній праці та обмін сумівськими фільмами.

Пленум зайняв становище до ворожих спроб втягнути українську студентську молодь в сферу контактів і совєтофільської пропаґанди, засуджуючи окремі випадки, що мали недавно місце.

Наради Пленуму пройшли в живій атмосфері сповненій великою турботою за долю української молоді на чужині.

ДМИТРО МІСЬКО
1922 — 1954

(Замісць квітів на могилу визначного громадянина)

Невблаганна смерть вирвала з наших рядів життєрадісного і працьовитого інженера Дмитра Міська, визначного суспільно - громадського діяча української громади в Клівленді. Покійний повністю присвятив себе громадському життю, якому віддав ввесь свій час, своє здоров'я.

Майбутній історик української колонії в Клівленді напевно згадає кипучу активність молодого інженера Дмитра, довголітнього секретаря, а згодом голови філії УКК в Клівленді, члена основника і кількалітнього голови академічної громади ЗАРЕВО, члена управи Товариства Інженерів, місцевого хору Дніпро, ОДВУ і інших організацій.

Не зважаючи на свій молодечий вік Дм. Місько в роках 1961—1962 очолив сектор суспільного життя в Клівленді в якому проживає понад 10,000 українців і діє понад 70 українських товариств.

Був він людиною прямолінійною, не боявся глядіти правді в вічі і нею послуговуватися, без огляду на те, що часами вона була болюча. Старався довести до миру в українському суспільному життю, яке часами набирало вигляду горезвісної пашківської республіки.

Не зважаючи на велике перевантаження громадською працею, покійний був великим приятелем української книжки. По втомливих вічах, конференціях він знаходив відпочинок в царстві книг. Також був головним організатором і душею хору Дніпро і великим любителем української пісні і музичної культури. Окрему увагу присвячував Покійний політичним і культурним процесам на Рідних Землях, на які так дуже хотів повернутися. В товариському житті був щирий, приятельський і завжди готовий допомогти своєму ближньому. Гостинна хата Дмитра і його гарної дружини пані Ірени завжди була місцем громадських нарад, конференцій, зустрічей. На цьому місці бажаю звернути увагу на одну головну рису Покійного — він був ідеалістом в громадській праці. Покійний із самопосвятою працював для клівлендської громади, без огляду на це, що часами знаходив на своєму життєвому шляху колоди і колюче терня.

Його патріотизм не був базований на брошурковій мудрості пропаґандивних гасел, лиш на докладному розумінні державної рації. Д. Місько був прихильником і творцем правопорядку в суспільно-громадському і політичному житті — і як такий залишиться у пам'яті його приятелів, знайомих і широких кол громадянства.

Любомир Винар

ДО ЗЕМЛЯКІВ З ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНИ!

Минуло вже три роки від першої зустрічі теребовлян у Ню Йорку. Справа видання Збірника з історією Теребовельщини наближається до успішного кінця. Зібрано багато цінних матеріялів, наукових статтей, описів місцевостей, знимок, придбано третину потрібних фондів. Одначе бракує нам ще описів таких місцевостей: Бернадівка, Брикуля, Варваринці, Говилів, Гумниська, Довге, Застіноче, Зубів, Ілавче, Ласківці, Лошнів, Могильниця, Новий Тичин, Панталиха, Різдвяни, Семенів і Тютьків. На бажання — вишлемо запитники для опису місцевостей. Реченець присилання матеріялів — до кінця вересня ц. р.

Головний Комітет Теребовлян бажає видати обширну історію Теребовельщини від найдавніших часів, як пам'ятник слави нашим предкам, як свідоцтво історичної правди, на науку і приклад грядучим поколінням. Тому кличемо до співпраці й помочі всіх синів і доньок Теребовельської Землі, щоб надсиланням матеріялів і своїми пожертвами причинилися до видання Теребовельського Збірника.

Всі матеріяли, знимки, адреси земляків — просимо слати на адресу: д-р Василь Палідвор, 69 Іст 7 Ст., Ню Йорк 3, Н. Й., USA, — а грошові пожертви на адресу: Маріян Курочка, 11—35, 33 Ст., Асторія, Лонґ Айленд Сіті, Н. Й., USA.

За благословенням наших Високодостойних Владик, при підтримці всіх Вас, Дорогих Земляків і Землячок — наш задум увінчається повним успіхом. Пам'ятаймо, що стародавня княжа столиця — Теребовля й Теребовельська Земля — відіграли немалу ролю в історії України, й внесли свій значний вклад у загальну скарбницю української культури.

З нагоди Христового Воскресення — бажаємо всім нашим Землякам і Землячкам — Веселих, Щасливих і Здорових Свят! — Христос Воскрес!

Ню Йорк, квітень 1964.

За Головний Комітет Теребовлян:

Іван Козак голова, **д-р Василь Палідвор**, — заступ. голови, **Іван Духницький** — секретар, ред. **Іван Дурбак** — голова Ред. Комісії, **Пантейлемон Шуган** — орг. реф., **Маріян Курочка** — скарбник.

Друга Шевченківська Сесія УВАН у Канаді

Вінніпеґ, Манітоба. — Друга ювілейна Шевченківська Сесія УВАН у Канаді відбулася в суботу 18 квітня при вщерть виповненій залі Українського Народного Дому в Вінніпезі. Сесію відкрив і проводив нею діючий заступник президента УВАН д-р М. І. Мандрика. Він представив приявним гостя в столиці українців Канади проректора Українського Вільного Університету в Мюнхені проф. д-ра Олександра Кульчицького й попросив його до слова. В змістовній і глибоко обдуманій доповіді про Шевченка й його творчість проф. Кульчицький дав нову інтерпретацію поета з позиції т. зв. глибинної психології. Прелеґент висвітлив глибинні процеси Шевченкової духовости на тлі його творчости, зокрема його поезій.

● **На процесі у Франкфурті** в Західній Німеччині проти 21 сторожів кацету в Освєнцімі свідок Дуня Вассерштром описала в минулому тижні сцену, яку вона бачила в тому кацеті: оскаржений Вільгельм Боґер вихопив з рук 5-річного жидівського хлопчини, що його саме привезли з новим транспортом жидівських дітей до Освєнціма, яблуко, вхопив дитину, що розплакалась, за ноги і розбив її голову об мур, після чого спокійно їв те яблуко. Дуня Вассерштром була в'язнем, якій сказано мити ту стіну.

● **Західньо-німецький канцлер Людвіґ Ергард** у своїй промові в Берліні запевнив, що він не охоронюватиме нікого з членів свого уряду чи взагалі вищих державних службовиків, якщо виявиться, що вони заплямлені участю в гітлерівському режимі.

ЗІ СПОРТУ

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — БОСТОН 1:1 (1:0)

Нюарк, 26 квітня. — Були це найважніші змагання сезону — для обидвох дружин. „Ч. Січі" здобуття хочби одної точки забезпечувало місце в першій чвірці АФЛіґи і зв'язаний з цим автоматичний вхід до найвищої Професійної Футбольної Ліґи Сходу ЗДА. Програ, а навіть реміс — італійців — поважно захитали б їх надії здобуди теоретично можливий чемпіонат АФЛіґи. Свідомі цієї високої ставки, обидва суперники виступили до гри в найкращих своїх складах.

Перша половина, за вийнятком початкових 10-х хвилин, пройшла під знаком переваги „Ч. Січі". Швидкі акції нападу господарів примушували знамениту дефензиву Бостону до найбільших зусиль, щоб ліквідувати багато небезпечних акцій січовиків. Щойно 17-та хвилина принесла для „Ч. Січі" заслужений успіх. Щасливим стрільцем воріт для січовиків, був Спаїч, який майстерно викінчив власну акцію, вмістивши м'яч в сітці воріт італійців з 20-ти метрової віддалі. Ідеальні можливості здобуття дальших воріт мали: Дутра в 22-й хв. і Вільчак в 29-ій, одначе вони гарячково не потрапили до воріт з найближчої віддалі. В 37-ій хв. Голуб оборонив одинокий небезпечний стріл правого крилового Бостону. Вислід половини так і залишився 1:0. На зміну від тактики обережної дефензивної гри в першій половині, бостонці започаткували більш аґресивну і офензивну гру після перерви. Одначе завдяки їх „суперкомбінаціям", та енерґічній грі дефензиви „Січі", італійці не осягнули бажаних успіхів. Вирівнання 1:1 здобули гості з вільного, що його щасливо добив Льопез, не без вини Савицького, який, хоч бажав асистувати воротареві, перешкодив Голубові зловити цей легкий стріл. В 70-ій і 71-ій хвилинах знаменитий воротар Бостону Ноґа оборонив сильні стріли Спаїча і Саварина. Останні зусилля „Січі" здобути переможні ворота, не змінили висліду. Італійці, бажаючи вдержати реміс, зосередились до ефектовної оборони і таким чином щасливо закінчили 1:1. Завдяки здобутій точці „Ч. Січ" запевнила собі місце в першій чвірці АФЛіґи. До закінчення цьогорічного сезону січовикам залишилися останні змагання на виїзді у Філядельфії з „Юриками". Вислід змагань вирішить, чи задержить „Ч. Січ" третє місце.

Склад „Ч. Січі": Голуб, Саварин - Павлишин, Снилик-Келлі - Каздоба П. Савицький-Дутра-Спаїч - Ґомез - В. Вільчак, Понось і Черемха.

О. Твардовський

НОВІ УСПІХИ „ЛЕВІВ" І „КРИЛ"
„Леви" — „Норвезько- Ам. С. К. 2:1

Шикаґо, 19-го квітня. — В других змаганнях весняного сезону зустрінулись „Леви" з новиком Першої Дивізії, який, як і „Леви", сягає по чемпіонат. До цих дуже скорих і завзятих змагань виступили „Леви" підсилені Маркевичем, Терлецьким і З. Форовичем, який вернувся з дворічної служби в Дядька Сема. В першій півгрі з вітром „Леви" не використали численних нагод та натрапили на дуже доброго воротаря Ігора Кутинського, який давніше грав у „Левах" і „Крилах". Після невикористаних нагод Маркевича, Терлецького, Хринівського і Каравана перша половина закінчилася безворітньо. Після перерви підсилений напад „Левів" А. Бахіром боровся проти норвежців і вітру. На 52-ій хвилині. Бахір змусив Кутинського до капітуляції стрілом з подачі Хринівського. Дальші намагання обидвох сторін були безуспішні аж до 75-тої хвилини ,коли норвежці здобули вирівняння. Контрнаступи „Левів" принесли на три хвилини перед кінцем переможні ворота зі стрілу Бахіра, героя дня, який з подачі працьовитого Лоска вдруге примусив Кутинського витягати м'яч зі сітки.

Склад „Левів": Кашуба, Еліяшевський, Лялик, Караван, Крат, Скороход, Форович, Лоско, Бахір, Терлецький, Козій, Маркевич, Крензель і Хринівський.

Резерва „Левів" з Куцаном Коханюком і М. Дахнівським зремісувала 0:0 зустріч з резервою „Швабен" Б. Юнаки „Левів" програли 1:3 з чемпіонами стейту, польськими „Іґелс". Одинокі ворота для „Левів" здобув Суховерський.

„Крила" — Фіхте Рамс" 0:0

Сумівські „Крила" закінчили нерішеною зустріч з другим новиком Вищої Дивізії, німецькою одинадцяткою „Фіхте Рамс". Цей реміс можна вважати успіхом „Крил", до якого причинився їх знаменитий воротар Роман Куц і репрезентативний оборонець Павло Надзікевич. Резерва „Крил" зремісувала 1:1 змагання з резервою Фіхте Рамс", в яких одинокі ворота для „Крил" стрілив Анатолій Гординнський.

Петро Головатий

ЗБІРНА НАФ СОЮЗУ — НОВА ЗЕЛЯНДІЯ 4:1

В перших цьогорічних міжнародних змаганнях футболу на терені Ню Йорку здобула збірна НАФ Союзу легку перемогу над репрезентацією Нової Зеляндії, яка крім кондиції не виявила спеціяльних талантів. В збірній НАФ Союзу грав першу половину змагань Володимир Шмотолоха в нападі та цілі змагання оборонець Янґ, обидва змагуни УСК-у Ню Йорк. Ці перші змагання збірної, яка приготовляється до зустрічі з дружиною Гамбурґер С. Ф. на спортовому святі НАФ Союзу, відбулися минулої суботи 25-го квітня на грищі Метрополітен Овал у Брукліні.

Сенатські провідники плянують припинити обструкцію в Сенаті

Вашинґтон. — Демократичні й республіканські провідники в Сенаті — провідник більшости сенатор Майк Менсфілд із Монтани та провідник меншости сенатор Еверет Кінлі Дірксен з Іллиной вирішили, що вони мусітимуть голосуванням припинити обструкцію південних сенаторів проти громадського закону та зарядити голосування над однією з поправок до урядового законопроєкту. Вони не радо це роблять, бо воліли б, щоб південні демократи добровільно припинили виголошувати промови, щоб могло відбутися голосування. В Сенаті є доволі прихильників законопроєкту про охорону громадянських прав, але більшість в Сенаті хоче показати опозиції, що вона своїм говоренням нічого не може осягнути, і тому більшість не хоче користати з зі своїх прав на голосування, бо хоче, щоб опозиція на мала права говорити, що її знасилувано звичайною більшістю, а не моральною силою. Та вкінці і демократичний і республіканський провідники в Сенаті прийшли до переконання, що в найближчому тижні треба буде голосувати та припинити безплідну обструкцію.

ТАРЗАН, ч. 5231. Приємна розмова!

— Спроби вбити Боббі є тепер очевидні — продовжував Тарзан. — Він навіть найняв був тубільця...

— Але, продовжував він лагідно, — здається, що наш малий войовник має перед собою чарівне життя.

— Ви обидва маєте чарівне життя, — додав комісар поліції. — Врятуватися з кігтів такого маніяка!

Розшуки

Пана проф. Василя Хомицького (Красів 1943) просить, подати свою точну адресу, родина Шумилів. Писати:
Sophia Shumylo
12291 Mackay
Detroit, Michigan 48212